

# • FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 27. Lysingaprisur fyri petitreglu: 30 oy. á forsiðuni, 20 oy. á 3. og 4. síðu. Við stórra lysingum fæst avsláttur í prísinum.

Leygardag hin 6. juli 1935.

Kostar kr. 1,50 fjóðringsárið + Porto. Blaðið verður bilagt á posthúsinum, brævasvarstøðum og skrivstovuni. Telf. 143.

9. árg.

## 0,0 TIL „HONORATIORES“.

### Løgtingið kyrkjur tær armu kommunurnar.

Statsstudningur til vegir, statsins studningur til einkjubørn, til hjálp til treingjandi, ikki at tala um løgtingsins egna studning til ymisk arbeiði í kommunum, alt, hvørt einasta oyra, ið verður ávíst av tí almenna, amtmanninum, verður tikið av løgtinginum, beslaglagt, til goldið er síðsta oyra, sum løgtingið og teir almennu kassarnir skulu hava ---- tað ger ongan mun fyri afturhaldsløgtingið, um hetta ferur við sær, at arbeiðarar, tænaðsmenn í kommunum --- einkjur og onnur treingjandi mega bíða í mánaðavis eftir teirra, ella um sparikassin, bankin og aðrir kreditorar senda kommunum sakførarar á hálsin fyri at gera útleigg og annað tilíkt.

Tíðirnar eru ringar.

Betalingsnevni eru manga staðni ikki ring, vándag, men púrt eingi í millum hin minna manni — og oftani stendur slakt til hjá hinum partinum við. — Hetta kennist so mikið hárðari, sum at hesi svongu árin koma aftan á eina tíð við so ovurfeittum árum, sum menn ikki vita um áður her á landi. Allar tær býrðir, ið einstaklingurin sum hitt almenna tók upp á seg í teim »góðu árunum« og sum tá vóru lættar at bera, knógva og tyngja til jarðar í hesum herviligu rakárum.

Í kommunum kennist hetta

evnaloysi herviligt, so ræðuligt, at sóknarstýrslimírur vita sær hvorki út ella inn. Tað er tí rimiligt, at leitað verður til sín »yvirordnaða« — løgtingið, um hjálp í neyðini.

Á, jú. Løgtingsins menn taka væl í móti hesi umsókn við orðum og lósum. Røddin og atburðurin hjá hesum okkara heiðraðu umboðarum fyri afturhald og »pas dig selv« var einki at siga til — tað treyt einki í tí »gravitetiska«, ærbara og víðis-mikla. Talað var við gráturødd, harmuliga og sáran við niðurlaginum:

Løgtingið má royna, hvat ið tað kann -- nakað má gerast. . . . .

Og málið um at hjálpa kommunum fór í tað kommunala nevndina við so gævum monnum sum sýslumanni K. Djurhuus, Mikkel Samuelsen og S. P. Zachariassen.

Tað var til viðgerðar meginpartin av tingsetuni. Tá ið vit í eini hvørji sök frá eini ella aðrari kommunu strongdu á tingið fyri at hjálpa, t. d. í um-

sóknini frá Kollafjarðar kommunu um loyvi til at taka eittlún til at greiða sínar kreditorar, var »týssað« við, at hin kommunala nevndin hevði til viðgerðar at fáa í lag eina skipan, ið kundi hjálpa øllum kommunum. Og hin krevjandi og spyrjandi røddin mátti tá byggja hovdið og bíða í »ærbodigari« togn upp á »det forjættede« undurgerandi upp-

skotið, ið koma skuldi.

Og so kom tað, stórt og rúgvusmikið í blaðsíðum. Hjartað útraði í spenningi, tá ið vit fóru at lesa. Men. . . . hoyr, vóru

vit vaknir, ella drøymdu vit?

Hvat var hetta? Eingin hjálp, eingin útvegur!

Tvortur í móti!

Eitt dómadagskrav:

### Leggið meir skatt á!

— Har lógu allar vónurnar brostnar — í skeljasandi.

Og fyri at gera tað heilt »tra-

gikomisk« legði tingið amtmanninum tær treytir á, at hann mátti ansa eftir, at

afturhalda tinginum hvørt einasta oyra, ið kommunurnar á ein ella annan hátt fingi frá tí almenna sum refusjón ella beinleiðis studning, ---- einki mátti rindast til kommunurnar, fyrr enn løgtingið hevði fingið alt sitt.

Leggið meira skatt á, sigir løgtingið, og tað selur eina millumtinganevnd við N. Nielsen úr Sørvági, Johannes Joensen úr Havn, Gunnar Winther av Sandi, Mikkel Samuelsen úr Vík og amtmanninum á odda sum uppsýn og yvirvald fyri allari skattalíknig.

Og nú hendir tað lagnasta av

øllum lögna, og tað er, at tá ið tað er talan um skatt á »honoratiores«, teir við teim høgu silkihaltunum, sum eiga meginpartin av bygdini, hava buktina og báðar endarnar, og fyri hvørjar hitt almenna hevur offrað kanska í hundrad túsundum »ekstra« fyri at fáa vegir og havnir særliga høglig, »bekkve« og sparandi útreiðslur fyri teir,

tá gloyma veldisharrarnir í løgtingsins skattanevnd harraboðið um at líkna meira skatt á, og nýta teir niðurskeringarknivin ágrýtnari enn í nøkrum grindadrápi og kuta sóknarstýranna álíknig so í lepar og stykkir, at í summum tilfeillum renna teir stóru av stað við 0,0, ikki einum oyra í skatti.

Løgtingsins harraboð — um at álíkna meira skatt — verða so státt at fata soleiðis:

Álíknið arbeiðaranum og fiskimanninum meira skatt, fyri at »honoratiores« kunnu ganga spelknir við lítum og ongum skatti.

### Et Barn i den elektriske Stol.

Dødsstraffen vil altid give Anledning til Justitsforbrydelser — her fortæller H. TROLLE-STEENSTRUP om Amerikas mest oprørende Justitsmord.

I Anledning af et Forsøg paa at faa Dødsstraffen genindført i Rhode Island, U. S. A., tilskrev Thomas Mott Osborne mig nogle Breve med Anmodning om at gøre the Kid's Historie bekendt for alle, der ikke havde hørt

den. Mott Osborne var paa det Tidspunkt kendt over hele Amerika og store Dele af den øvrige Verden som en ihærdig Forkæmper for Dødsstraffens Afskaffelse. Som en rig og politisk uafhængig Mand havde Osborne søgt

og opnaaet Stillingen som Direktør for Sing-Sing Fængslet i Auburn, N. Y., hvor han virkede med det ene Formaal at gøre Fængernes Kaar menneskelige og fremme deres Velfærd ved at vække deres Ansvarsfølelse og et Ønske om moralsk Genrejsning. — Mott Osborne døde kort efter af et Hjerteslag paa Gaden i Auburn.

I et af Brevene hedder det bl. a.:

»Det skulde ikke undre mig, om Rhode Island agter at genindføre Dødsstraffen. I Virkeligheden vil intel fra den Kant overraske mig. — En Stat, som er villig til at forblive et raadent Samfund midt i et vaagende Demokrati, er i Stand til alt. . . Dersom De kan faa alle Detaillerne fra Jennings angaaende »the Kid«, vil jeg paa Forhaand takke Dem for Tilsendelsen af disse. Denne ene Historie, udgivet i Særtryk, vilde være en mægtig Støtte for dem, der kæmper for Dødsstraffens Afskaffelse. Jeg kunde fortælle Dem Eksempler fra mine Erfaringer i Sing-Sing omtrent lige saa forførende overbevisende, men jeg kunde aldrig gøre det saa godt som Jennings. Blandt de niogtredive Mænd, som henrettedes i de to Aar, jeg var Fængselsdirektor, var vi fuldt overbevist om, at fire (4) gik uskyldige i Døden.

Deres oprigtigt hengivne

Thomas Mott Osborne.«

For Læsere, der ikke er kendt med amerikanske Forhold, skal det oplyses, at Al Jennings var en berygtet Togrover, der sone-de en livsvarig Straf i Ohio Straffeanstalt, men blev benaadet og genindsat i sine borgerlige Rettigheder af Theodore Roosevelt. I samme Fængsel sad Sidney Porter, forhenværende Farmaceut og Karikaturtegner, sidst Kasserer i First National Bank i Austin, Texas, i hvilken Egenskab han blev anklaget — vistnok ganske uden Grund — for at have besvæget Banken for et ubetydeligt Beløb og dømt til fem Aars Friheds-tab. — Efter sin Loslædelse begravede Sidney Porter sin Fortid og dukkede frem som en ny Mand, kendt over hele Verden som Amerikas Maupasant — O. Henry.

Folk, som selv har lidt meget, ynder ikke at dvæle ved andres Lidelser. Derfor nænnede O. Henry aldrig at fortælle den fulde Sandhed. Han foretrak at give Verden Historier, der endte godt (happy ending), og af den